

BEMORLARNI OLINADIGAN VA OLINMAYDIGAN TISH PROTEZLARI BILAN PROTEZLASH.

**Ilmiy rahbar – Sattorova D. S
Buxoro innovatsion tibbiyot
instituti umum ta’lim va
fundamental fanlar kafedrasi
asistenti.**

**Aslonov Behruz
Buxoro innovatsion tibbiyot
instituti Stomatologiya fakulteti
1-bosqich talabasi.**

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz olinadigan va olinmaydigan tishlari bo'lgan bemorlarni davolashning turli usullarini, shu jumladan profilaktika, tiklash protseduralari va parvarish strategiyalarini ko'rib chiqamiz. Ushbu ikki turdag'i tishlarni davolash usullaridagi farqlarni tushunib, stomatologlar har bir bemorning o'ziga xos ehtiyojlari va tashvishlariga javob beradigan shaxsiy yordam ko'rsatishlari mumkin. Birgalikda biz har xil turdag'i tishlari bo'lgan bemorlarni davolashning murakkabliklarini o'rganamiz va og'iz bo'shlig'i sog'lig'inining maqbul natijalari uchun moslashtirilgan tish parvarishining muhimligini ta'kidlaymiz.

Kalit so'zlar: olinadigan va olinmaydigan tishlar, bemorlar, profilaktika, davolash, protezlar.

Stomatologik protezlash - stomatologiyaning tish to‘qimalarini tiklash, yo‘qotilgan tishlarni almashtirish, chaynash apparati tuzilishini va funktsiyasini tiklash bilan shug‘ullanadigan bo‘limi.Tish protezlari uch turga bo‘linadi.Olinmaydigan protezlar. Olinmaydigan protezlarga tojlar, implantlar, ko‘priksimon protezlar va vinirlar kiradi. Olinmaydigan protezlar ko‘pincha mavjud tishlarga biriktiriladi. Empirik qoida shundaki, har bir tish boshqa tishning chaynash bosimini o‘zlashtirishi mumkin. Ikki tishni almashtirish uchun ikkita tayanch tish kerak bo‘ladi.Individual tish tojlari tish protezi bo‘lib hisoblanmaydi, balki tishlarni

saqlab qolish uchun xizmat qiladi, ammo tibbiy tizimda ular odatda moliyaviy nuqtai-nazarga ko‘ra tish protezlari safiga kiritiladi.

Olinadigan protezlar. Tishsiz jag‘larni protezlash uchun ishlataladi.

Kombinatsiyalashgan protezlash.

Olinadigan va olinmaydigan tishlari bo‘lgan bemorlarni davolash stomatologik parvarishning muhim jihatni bo‘lib, keng ko‘lamli protseduralar va usullarni o‘z ichiga oladi. Har bir bemorning og‘iz bo‘shlig‘i sog‘lig‘iga bo‘lgan ehtiyojlari o‘ziga xosdir va ulardagi tishlarning turi - olinadigan (masalan, protezlar) yoki olinadigan bo‘lmagan (tabiiy tishlar yoki implantlar) - tegishli davolash usulini aniqlashda muhim rol o‘ynaydi. Olinadigan va olinmaydigan protezlari bo‘lgan bemorlar davolash va parvarish qilishda turli yondashuvlarni talab qiladi. Tish protezlarining har bir turi uchun davolashning umumiy ko‘rinishi:

Olinadigan protezlar:

1. Tozalash: Blyashka¹ hosil bo‘lishining oldini olish va og‘iz gigienasiga rioya qilish uchun olinadigan protezlarni har kuni olib tashlash va tozalash kerak. Tish protezlarini yumshoq tozalash uchun maxsus cho‘tkalar va tozalagichlardan foydalanish kerak.

2. Ho‘llash: Tish protezlarini nam bo‘lib qolishi va qurib ketmasligi uchun ularni bir kechada tozalovchi eritma yoki suvda namlash kerak.

3. Doimiy stomatologik tashriflar: olinadigan tish protezlari bo‘lgan bemorlar to‘g‘ri mos kelishi va ishlashini ta‘minlash uchun tekshirish va sozlash uchun muntazam ravishda tish shifokoriga tashrif buyurishlari kerak.

4. Ta‘mirlash va almashtirish: Agar olinadigan protezlar shikastlansa yoki bo‘shab qolsa, bemor ta‘mirlash yoki almashtirish uchun tish shifokoriga murojaat qilishi kerak.

Blyashka¹- bu bakteriyalar yopishishi mumkin bo‘lgan yopishqoq plyonka.

Olinmaydigan protezlar (implant qo'llab-quvvatlanadigan protezlar yoki ko'priklar):

1. Og'iz bo'shlig'i gigienasi: Olib qo'yilmaydigan protezlari bo'lgan bemorlar blyashka hosil bo'lishining va milk kasalliklarining oldini olish uchun protezlar atrofini tish cho'tkasi va iplari yordamida yaxshi og'iz gigienasiga rioya qilishlari kerak.

2. Tish tekshiruvi: olinmaydigan protezlar holatini kuzatish va atrofdagi tishlar va milkarning sog'lig'ini ta'minlash uchun muntazam ravishda tish shifokoriga tashrif buyurish zarur.

3. Professional tozalash: uyda samarali tozalash mumkin bo'lмаган blyashka va tosh qoldiqlarini olib tashlash uchun professional tish tozalashlari talab qilinishi mumkin.

4. Ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish: Agar olinmaydigan protezlarda bo'shashish yoki shikastlanish kabi muammolar mavjud bo'lsa, bemor ta'mirlash yoki sozlash uchun tish shifokoriga murojaat qilishi kerak.

Xulosa:

Ikkala holatda ham bemorlar uzoq umr ko'rish va to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun tish protezlarini parvarish qilish va parvarish qilish bo'yicha tish shifokorining ko'rsatmalariga rioya qilishlari muhimdir. Og'iz bo'shlig'i gigienasi qoidalariga rioya qilish, muntazam ravishda stomatologik tekshiruvlar va yuzaga keladigan har qanday muammolarga tezkor e'tiborga - olinadigan yoki olinmaydigan protezlar yordamida optimal og'iz sog'lig'ini saqlashning kalitidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. М.Т. Александров. «Стоматология» – Москва: «ГЕОТАР-МЕДИА», 2008 г.
2. X.P. Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari» – Toshkent: «Yangi asr avlodи», 2005-y.
3. S.H. Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag‘ travmatologiya-si» – Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-y.

4. П.А. Леус. «Заболевания зубов и полости рта» – Минск: «Вишэйная школа», 1998 г.
5. Е.Б. Баровский. «Терапевтическая стоматология» – Москва: «Медицина», 2002 г.
6. Т.Г. Робистовой. «Хирургическая стоматология» – Москва: «Медицина» 2002 г.